

Další komentovaná filmová přednáška se zaměřila na československé vojáky na východní frontě

2.4.2025 - Kateřina Eliášová | Vojenský historický ústav Praha

První představený film byl zaměřen na vojáky Slovenského štátu na východní frontě, jež se stali poté vojáky 2. československé paradesantní brigády v Sovětském svazu. V úterý 24. června 1941 Slovenský stát vypověděl Sovětskému svazu válku. Ne všichni vojáci však chtěli stát na straně nacistického Německa, docházelo tak k ojedinělým přeběhnutím slovenských vojáků a později celých jednotek do sovětského zajetí. Právě tito vojáci pak tvořili páteř 2. československé paradesantní brigády.

Diváci mohli v úvodu přednášky sledovat vesměs propagandistické snímky, na nichž byla například k vidění hlášení o zběhnutí vojáků z armády Slovenského štátu, který se připojil k nacistickému Německu. Vyšlo najevo, že mnoho vojáků odmítlo bojovat proti Rusům, nakonec jich zběhlo více než pět tisíc – ať už do sovětského zajetí nebo do ukrajinských partyzánských jednotek. „ „ glosoval záběry historik Tomáš Jakl. Na začátku roku 1944 pak vznikla 2. československá paradesantní brigáda, jejíž většinu tvořili Slováci.

Další dva snímky byly věnovány 1. československému samostatnému polnímu praporu v Buzuluku, jehož velitelem byl Ludvík Svoboda. Je na nich zachycen výcvik vojáků v Buzuluku, ale také převzetí bojového praporu. Snímky nemají komentář, ale výcvik vojáků rámuje hudba –kromě jiného i sokolský pochod Lví silou. Nahrála ji patrně „hudební četa 42“. Ta vznikla v roce 1942 v Buzuluku, s příchodem Víta Nejedlého v květnu 1943 přerostla v Armádní umělecký soubor.

Na záběrech z roku 1942, které natočilo Kujbyševské studio dokumentárních filmů, je zachycen například pozdější hrdina Sovětského svazu Otakar Jaroš, významní pováleční politici představitelé Ludvík Svoboda a Bohumír Lomský, budoucí generálové ČSLA Vladimír Janko a Jaroslav Dočkal a také, po válce perzekvovaný, Ladislav Bedřich. Závěrečnou část tvoří reportážní sekvence z návštěvy ministra národní obrany československé exilové vlády generála Sergěje Ingra u československých vojáků v Buzuluku. „ „ připomněl historik Jindřich Marek.

Záběry rovněž zachytily moment z ledna roku 1943 - kdy 1. polní prapor obdržel z rukou velitele československé vojenské mise v SSSR Heliadora Píky svůj bojový prapor. Na slavnostní přehlídce prapor nese Osvald Šafařík, který byl praporečníkem československé jednotky.

Po několika kratších němých sekvencích, zachycujících přehlídky 1. československé samostatné brigády v SSSR, znovu také 2. československé paradesantní brigády v SSSR a nakonec i 1. československého armádního sboru v SSSR, byla na závěr zařazena ozvučená pasáž ze sovětského dokumentárního filmu Osvobozené Československo, zajímavá například zachycením hlasu československého exilového prezidenta Edvarda Beneše.

Nestihli jste toto komentované promítání? Máte možnost přijít na další podvečery s historiky Vojenského historického

ústavu Praha

Úterý 15. dubna 2025 v 18 hod., kinosál Armádního muzea Žižkov: PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA – cyklus přednášek – Zdravotnictví

Přednáška se zaměří na přiblížení základních poznatků o vojenském zdravotnictví za první světové války a na výzvy, kterým v průběhu válečných let muselo čelit. S ohledem na české prostředí bude pozornost věnována především vojenské zdravotní službě rakousko-uherské armády a vojska čs. legií. Dotkne se též vývoje dobové medicíny, pro niž válka paradoxně představovala v určitých odvětvích velký pokrok. **přednáší: Mgr. Petr Matějček**

Čtvrtek 24. dubna 2025 v 18 hod., kinosál Armádního muzea Žižkov: KOMENTOVANÉ FILMY ZE SBÍRKY VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ÚSTAVU PRAHA – Československá samostatná obrněná brigáda u Dunkerque a její cesta domů

Známé i neznámé černobílé i barevné filmové dokumenty zachycující vylodění Československé samostatné obrněné brigády ve Francii a její bojové nasazení u Dunkerque. Zaznamenána je rovněž její cesta domů, která byla završena slavnostní přehlídkou v Praze 30. května 1945. komentují:

PhDr. Jiří Plachý a Ph.D. a PaedDr. Jindřich Marek.

Pro účast na akcích si rezervujte místa: rezervaceakce@vhu.cz. Rezervace místa Vám bude potvrzena.

<https://www.vhu.cz/dalsi-komentovana-filmova-prednaska-se-zamerila-na-ceskoslovenske-vojaky-na-vychodni-fronte>